

▪ **سه‌شنبه ۲۴ اسفند ماه ۱۴۰۰**

▪ **سال دوازدهم - شماره ۲۲۶۳**

سپهرغرب، گروه اقتصادی – عباس سریشی: از منظر شهروندان همدانی به دلیل وسعت گرفتن شهر، افزایش جمعیت و مشکلات دسترسی به بازارهای مرکز شهر؛ ایجاد بازارچه در مناطق مختلف شهر الزامی بوده و تا کنون مغفول مانده است.

و اما در راستای تسهیل در دسترسی و تأمین اقلام مورد نیاز مردم با قیمت تنظیم بازاری، هرساله با نزدیک شدن به سال نو با اعلام وزارت صمت و محوریت اتاق‌های اصناف سراسر کشور و اتحادیه‌های صنفی، شاهد برپایی بازارچه‌های نوروزی در شهرها هستیم. اماکنی که برحسب توان مدیریتی هر شهر و با هدف تأمین مایحتاج عمومی مردم اقدام به عرضه اقلام عمومی سبد خانواده و با به‌صورت ویژه میوه، آجیل، شیرینی و شکلات می‌کنند.

هرچند به گفته مسئولان بر اساس دستورالعمل‌های اولویت نخست برای حضور فعالان در این بازارچه‌ها شامل پوشاک، کفش، آجیل و خشکبار، شیرینی و شکلات، میوه و یا لوازم خانگی است اما با این حال و در جهت تنوع‌بخشی و ایجاد جذابیت و تقویت صنوف مختلف البته با رعایت شرایط دستورالعمل فروش فوق‌العاده نوروزی حضور سایر رسته‌های صنفی نیز در این فضا امکان‌پذیر بوده و آن‌ها نیز می‌توانند با برپایی غرفه و فروشگاه اقدام به فعالیت نمایند.

البته نباید از نظر دور داشت که جدا از جذابیت‌های بصری و ایجاد شور و نشاط در سطح شهر؛ رونق کسب و کار اصناف به‌ویژه صنوف تولیدی، جبران بخشی از خسارت‌های وارده به صنوف به دلیل رکود تورمی و کرونا، ایجاد حس مثبت در مردم به لحاظ قیمت و کیفیت مناسب، حمایت از تولید و عرضه محصولات ایرانی، حفظ و توسعه فرصت‌های شغلی در بنگاه‌های تولیدی و توزیعی و همچنین ممانعت از تمرکز فروش و جلوگیری از تجمع مشتریان در شرایط کرونایی؛ عرضه کالا با کیفیت و قیمت مناسب با حداقل سود، درج برچسب قیمت در معرض دید مشتری برای تمامی کالاها و خدمات، صدور فاکتور فروش کالا و خدمات، عرضه کالاهای مجاز و تولیدات داخلی اما باید به موضوعات دیگری هم توجه کرد.

اینکه جدا از همه خوبی‌های پیش‌گفته اما قطع به یقین توجه به چند مولفه دیگر مانند لزوم وسعت بخشی و توجه به امکانات زیرساختی، راه‌های دسترسی آسان، تنوع عرضه، رصد و پایش قیمت و تضمین کیفیت کالا،

خدمات پس از فروش، کنترل و نظارت بر رعایت پروتکل‌های بهداشتی (مطابق با مصوبات ستاد ملی کرونا) نیز از جمله اقداماتی است که در این روند باید مورد توجه و دستور کار مسئولان قرار گرفته تا هم موجبات رونق هرچه بیشتر خرید کالا را فراهم کرده و هم متعاقباً رضایت و اطمینان

حداکثری شهروندان را نیز به ارمغان آورد اما...! موضوع این است که پس از دو سال شرایط خاص کرونایی که باعث شد برپایی این‌غرفه‌ها و بازارچه‌ها تقریباً به حالت تعطیل درآید انتظار می‌رفت تا مسئولان و متولیان امر با استفاده از این فرصت تنفس و خلأ به‌وجود آمده، اقدام به برنامه‌ریزی اساسی، تدوین و جانمایی مناسب مکانی جهت ارائه خدمات بیشتر و بهتر و جلوه‌نمایی قابل قبولتر هم برای غرفه‌داران و هم شهروندان کنند که متأسفانه شواهد موجود نه‌تنها نشان‌دهنده چنین چیزی نیست بلکه بیشتر روایتگر همان تکرارها و کاستی‌های قبلی است.

این بدان معناست که در این حوزه خاص ما به دلیل عادات به تصمیم‌گیری‌های بی‌مقدمه و کارشناسی‌نشده، اجراهای دقیقه نودی و سرهم‌بندی کارها، بیشتر از آنکه حرکت پیش‌رونده داشته باشیم فقط در حال درجا زدن و چرخیدن در یک دور تکرار باطل هستیم و اینکه هنوز نمی‌دانیم جایگاه این بازارچه‌ها در چرخه اقتصادی شهر ما کجاست و یا چه میزان بر وضعیت معیشت مردم تأثیر دارد؟ چند درصد از کالاهای عرضه‌شده به معنای واقعی پاسخگوی نیازهای مردم است؟ کیفیت و کمیت محصولات عرضه‌شده در آن‌ها چقدر با بازارهای دائمی تفاوت داشته و به لحاظ اقتصادی مورد اقبال مردم است؟ تا چه میزان از آسیب‌ها و مشکلات نمایشگاه‌های قبلی احصا و مرتفع و یا کدام نقاط قوت آن تقویت شده؟ نظرسنجی و تأثیر آن در دوره‌ای قبل مؤید کدام مطالبه و بایستگی‌هاست و...!.

وعده‌های سر خرمن نگاشته...!

و اما چندی پیش برخی مسئولان و مدیران شهر همدان با عنوان اینکه در راستای حذف دلالان و تحقق شعار «از مرزعه تا سفره» که توسط وزارت کشاورزی تبیین شده، مقرر شد تا در چند نقطه از شهرستان همدان، بازارچه‌های محلی عرضه محصولات کشاورزی و پروتئینی ایجاد شود. بر این موضوع تأکید ویژه نیز کردند که این بازارچه‌ها تنها برای عرضه محصولات کشاورزی و میوه‌وتره‌بار دایر نشده و می‌بایست

محصولات دامی و پروتئینی هم در آن‌ها ارائه و توزیع شود.

البته به تصریح حضرات تصمیم‌گیر و مجری، هدف نهایی از ایجاد این بازارچه‌ها حذف دلالان و تأمین اقلام ضروری مردم با کمترین قیمت و بهترین کیفیت بوده و مضاف بر آن این بازارچه‌ها باید به‌صورت دائمی در مناطق مشخص دایر شده و منحصر به ایام خاصی نباشند.

حالا اما با گذشت چند ماه از بیان این وعده‌ها، نزدیک شدن به پایان سال و لزوم راه‌اندازی بازارچه‌های مناسبتی اما نه‌فقط خبر خاصی از آن‌ها نیست بلکه همان چند مجموعه نمایشی نیز نتوانسته تا حداقل بخش ناچیزی از وعده‌ها را محقق ساخته و آبروی مدعیان را در منظر قضاوت شهروندان حفظ کند. یعنی دقیقاً همان روند و روالی که این سال‌ها و در خصوص برپایی غرفه و نمایشگاه و بازارچه با آن دست به‌گریبان بودایم.

موضوع این است که مردمان این شهر انتظار دارند مسئولان تاجایی که امکان دارد یا وعده و قولی ندهند و یا اگر سخن در هر باب دادند نیز مرد و مردانه پای حرفشان ایستاده و فقط آستین همت را بالا برند. البته منظور انجام چند کار نمایشی دقیقه نودی و یا آماری و فهرستی نیست بلکه یک عملکرد منسجم با دیدی باز به همه زوایا، مطالبات، بایستگی‌ها و پیش‌نیازها (به‌خصوص سرمایه‌ها و اعتبارات لازم) به‌صورت مداوم و مؤثر همراه با اثرسنجی و نظرسنجی است؛ اینکه در این خصوص نیز قطعاً انتظار نداریم تا به مجرد رسیدن بهار یا باز شدن مدارس و شروع ماه رمضان و یا تعبیه چند کانکس و علم کردم دو غرفه برای چند روز سر و ته مسئله را به‌هم آورده و برگ زرین دیگری را بر کارنامه سراسر افتخار مدیریتی خود اضافه کنند.

بازارچه‌هایی پُر از هیچ...

و اما به رغم آنکه مسئولان اجرایی شهر همدان چندی پیش خبر از راه‌اندازی چند بازارچه عرضه میوه و مواد پروتئینی در چند گوشه از شهر داده بودند اما نه‌فقط تاکنون این وعده محقق نشده بلکه حتی همین یکی دو مکان موجود نیز به‌دلیل فقدان جاذبه و بستر خدمت‌رسانی آنتیان در سکوت و بی‌رونقگی غرق شده‌اند که گویا اصلاً وجود خارجی ندارند.

حقیقت این است که بازارچه خالی نه دیدن دارد و نه جذابیت، حالا البته بماند که گاهی نیز محلی می‌شود برای توزیع برخی اقلام برای اقشار ضعیف که البته به لحاظ قیمت هم تفاوت چندانی

افزایش واقعی دستمزد ۱۴۰۱ کمتر از ۱۰ درصد است

دولت در تعیین مزد کارگران دخالت نکرد

که محاسبه تورم روی هزینه درست است نه درآمد.

این فعال کارگری گفت: تأثیر این مصوبه بر معیشت کارگران، تلاش برای حفظ قدرت خرید کارگران با حداقل افزایش دستمزد بوده است. از این رو توقع و انتظار این است که دولت تورم را مهار کند و با حفظ قدرت خرید در کنار مهار تورم، این دستمزد می‌تواند بخشی از مشکلات موجود در جامعه کارگری را حل کند. وی در ادامه گفت چون سبد معیشت به کارگر داده نشده است فاصله میان دستمزد واقعی و تعیینی وجود دارد و عقب افتادگی دستمزد همچنان پابرجاست. بنابراین در شرایط موجود حمایت دولت از کار و تولید باید به حفظ قدرت خرید کارگر منجر شود.

تاجیک در ادامه بیان کرد: امسال نخستین سالی بود که دولت دخالتی در تعیین دستمزدها نداشت و این کار را نمایندگان کارگران و کارفرمایان انجام دادند. به عبارت بهتر این تعیین دستمزدها نتیجه ساعت‌ها تبادل نظر و گفت‌وگو و مجادله بین نمایندگان کارگران و کارفرمایان بوده است.

وی در پاسخ به سؤال تأثیر این مصوبه بر امنیت شغلی کارگران گفت: باید به مسئله زیباتر نگاه کرد. افزایش عدد مذکور علاوه برکارگران به کارفرمایان نیز کمک خواهد کرد. در صورتی‌که کارگران توان خرید محصولات و تولیدات را داشته باشند و آن‌ها را خریداری کنند بازدهی واحدهای تولیدی بیشتر می‌شود ولی اگر کارگران قدرت خرید نداشته باشند کارخانه ها،واحدهای تولیدی و صنعتی یکی پس از دیگری تعطیل خواهند شد. در واقع افزایش قدرت خرید کارگر به معنای گردش چرخه تولید است. پس این موضوع و این مصوبه خطری را متوجه واحدهای تولیدی از بزرگ و کوچک و... نخواهد کرد. حقیقت امر این است که آنچه در این باره واقعیت دارد عدم تمایل کارفرما به پرداخت سهم کارگر است.

رئیس مجمع کارگران در پایان گفت آنچه انتظار و خواسته جامعه کارگری می‌باشد این است که بجای درصدها، عدد اعلام گردد. وی در پایان گفت نیروی کار ارازان و در دسترس موجب پایین آمدن عدد دستمزد شده است و با وجود این همه هیاهو و فراقتنی رسانه‌ای از سوی کارفرمایان، جامعه کارگری به این تقریباً معادل دو میلیون و ۸۰۰ هزار تومان می‌شود. در واقع انتظار و خواسته ما این بود

وی در ادامه گفت علی‌رغم باور به حمایت از این مصوبه، این دستمزد مصوب شده، مورد نظر نمایندگان کارگران در شورای عالی کار نبوده و کف خواسته کارگری محاسبه تورم در هزینه معیشت در سال گذشته می‌باشد که تقریباً معادل دو میلیون و ۸۰۰ هزار تومان می‌شود. در واقع انتظار و خواسته ما این بود

سپهرغرب، گروه اقتصادی: نماینده کارگران در شورای عالی کار با اشاره به تعیین دستمزد ۱۴۰۱ گفت: امسال نخستین سالی بود که دولت دخالتی در تعیین دستمزدها نداشت و این کار را نمایندگان کارگران و کارفرمایان انجام دادند.

بافزایش ۵۷ درصدی حداقل حقوق و دستمزد کارگران در نشست شورای عالی کار با موافقت اعضای آن از دولت و نمایندگان کارفرمایان و نمایندگان کارگران در شورای عالی کار با واکنش‌هایی روبرو شده است. نماینده کارگران در شورای عالی کار ضمن پاسخگویی به سؤالات، به طرح مسائلی در این باره پرداخت که علم به آن‌ها می‌تواند به رفع ابهامات موجود منجر گردد.

محمدرضا تاجیک؛ به‌عنوان نماینده جامعه کارگری در شورای عالی کار،رشد ۵۷ درصدی عملاً وجود ندارد. افزایش دستمزد کمتر از ۱۰ درصد بوده است. در واقع اگر فاصله دو سبد را در نظر بگیریم یعنی سبد ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰، عملاً با اضافه شدن تقریبی عدد دو میلیون و ۱۰۰ هزار تومان اتفاقی که برای خانوار کارگری افتاده این است که قدرت خرید

اقتصادی

بازارچه محلی، روایت آنچه که هست یا آنچه که باید باشد

تمام‌شده به دست مردم برسد مضاف بر اینکه نظارت ارگان‌های بهداشتی، تعزیرات، اصناف و... نیز در این بازارچه‌ها باید بسیار پر رنگ باشد.

۳۵- نفر با عنوان اینکه اگر در محلات خود شاهد ایجاد بازارچه‌های مناسب و پر رونق باشند دیگر به مرکز شهر نخواهند رفت معتقدند ایجاد بازارچه باعث رونق کسب و کار در محلات و ایجاد شغل نیز خواهد شد در عین حال بسیاری از کارگاه‌های تولیدی و خانگی نیز می‌توانند در بستر امن به عرضه محصولات خود بپردازند این گروه از تجربیات و مشاهدات خود در شهرهای گوناگون در خصوص وجود بازارچه‌های محلات نمونه‌هایی را عنوان کردند.

از- نگاه ۲۷ نفر باید در واگذاری غرفه‌های بازارچه به کسانی اولویت داد که به هر نحو سعی می‌کنند محصولات با کیفیت را با قیمت مناسب به مردم عرضه کنند، تأکید دارند این‌گونه نباشد که بازارچه به باتوق یک عده خاص از فروشندگان خارج از نظارت در قالب پیمانکاران شهرداری مبدل شود.

از- منظر این گروه ساعات کاری بازارچه‌ها نیز به مانند بازارهای اصلی باید به گونه‌ای باشد که مردم بتوانند در بیشتر ساعات از روز و منتهی به شب در آن‌ها حضور یافته و اقدام به خرید مایحتاج خود کنند.

دائمی و برای همیشه تعریف شود که این امر می‌طلبد نسبت به نیازسنجی برای گستره کار و زیرساخت‌های آن برنامه‌ریزی شود. آن‌ها براین باورند که قدم نخست باید توسط دولت و با تعیین محل بر اساس نظرسنجی عمومی و متعاقباً احداث زیرساخت‌ها صورت گیرد. ۴۵ شهروند شرکت‌کننده در گفتگو معتقدند که در ایجاد بازارچه باید اولویت مردم در نظر گرفته شود که طبعاً میوه وسبزی، مواد پروتئینی، گوشت، ماهی، نان، خوار و بار مواد شوینده و بهداشتی در اولویت عرضه قرار دارد.

از منظر این گروه باید تعداد غرفه‌های این بازارچه‌ها آتقدر زیاد باشد که علاوه بر ایجاد حس رقابت بین فروشندگان امکان تنوع و قدرت

انتخاب را نیز به خریدار بدهد.

۱۴-نفر با عنوان اینکه رعایت اصول بهداشتی ایمنی پارکینگ، روشنایی، زیرساخت‌های بهداشتی باید در این بازارچه‌ها لحاظ شود معتقدند هرچه در این مباحث و قوام‌بخشی زیرساخت‌ها سرمایه‌گذاری شود اقبال مردم و فروشندگان جهت خرید و فعالیت در آن‌ها بیشتر خواهد شد. ۳۸- نفر از گفت‌وگو شوندهگان معتقدند که بسیار خوب است برای ایجاد بازارچه‌ها در وهله نخست از تعاونی‌ها، اصناف و تولیدکنندگان دعوت شود تا حد امکان، کالا و اجناس با قیمت

با بازار ندارد. در واقع حتی از منظر بسیاری وجود آن‌ها صرفاً برای پر کردن بیلان فعالیت‌های سیستم مدیریت شهری است نه الزاماً ارائه خدماتی خاص و یا حتی مناسبتی.

حالا اما خبرنگار سپهرغرب با جمعی بالغ بر ۶۰ شهروند همدانی در خصوص وضعیت بازارچه‌های عرضه میوه و تره‌بار، محصولات پروتئینی و دیگر اقلام با محوریت بایستگی‌ها، مطالبات و... گفت‌وگو کرده که جمع‌بندی آن را در ادامه می‌خوانید:

در- این گفت‌وگوها به‌جز ۶ شهروند که به روزبازارها و چند بازارچه چندروزه اشاره داشتند اما بقیه مصاحبه‌شوندگان عنوان کردند که در شهر همدان هیچ جایی به نام بازارچه (با اشاره به تعریف جامع آن و یا چیزی که در دیگر شهرها دیدماند) وجود ندارد.

از دید این ۵۴ نفر به دلیل وسعت گرفتن شهر، افزایش جمعیت و کاهش دسترسی به بازارهای موجود در مرکز شهر، ایجاد بازارچه‌های ثابت و دائمی در مناطق مختلف شهری یک الزام بود که صداالبته تاکنون مغفول مانده است.

از نگاه ۴۸ نفر باید بر حسب جمعیت سطح برخورداری مبتنی بر نیازها و فرهنگ ساکنان

مناطق برای ایجاد بازارچه‌ها اقدام کرد.

همین گروه معتقدند که ساختار بازارچه باید

سپهرغرب، گروه اقتصادی: یک کارشناس بازار سرمایه احیای برجام و تحریم نفتی روسیه را بار صنایع و کلیت بازار سرمایه مثبت ارزیابی کرد.

الیاس کردی درباره ممنوعیت واردات نفت روسیه در آمریکا و کاهش دوسومی واردات گاز به اتحادیه اروپا از روسیه، و در پاسخ به این پرسش که آیا این اتفاق می‌تواند فرصتی برای شرکت‌های پالایشی و پتروشیمی باشد تا بتوانند محصولات خود بیشتر یا با قیمت بالاتر صادر کنند و این اتفاق چه تأثیری در بازار سرمایه خواهد داشت؛ توضیح داد: اتفاقی که با جنگ اوکراین افتاد این بود که دنیا موضع‌گیری‌های خیلی جدی‌ای علیه روسیه انجام داد که در ابتدا در زمان قیمت دلار به‌نظر می‌رسد که در حال طراحی نقشه راه علیه این کشور هستند.

وی افزود، بعد از آن قیمت نفت به آرامی در مسیر افزایشی قرار گرفت و حتی در مقطعی به بالای ۱۳۰ دلار هم رسید، هرچند حالا افت کرده و به حدود ۱۲۰ دلار رسیده است. از طرف دیگر در حین وقوع این جنگ، ایران با ۴+۱ در حال مذاکرات هسته‌ای بود و چندین بار هم تأیید شد که نماینده روسیه در مذاکرات خواسته دیگری داشته و حالا همه نماینده‌های حاضر در مذاکرات هسته‌ای به پایتخت کشور خود برگشتند. احتمالاً رایزنی‌های آخر در حال انجام است و باید منتظر باشیم تا ببینیم چه اتفاقی خواهد افتاد.

کارشناس بازار سرمایه تأکید کرد: در ابتدا باید به این پرسش مهم پاسخ داد که احتمال احیای برجام در ماه‌های آینده چقدر است و بعد به این فکر کنیم که چه اتفاقی خواهد افتاد.

کردی ادامه داد، وزیر نفت دولت سیزدهم و همچنین دولت قبلی چندین‌بار گفتند که ایران در مدت زمان کوتاهی می‌تواند به حداکثر افزایش تولید برسد. حتی کارشناسان نفتی که دولتی نیستند یا کارشناس نفتی خارج از کشور که این موضوع را دنبال می‌کردند، معتقدند که ایران می‌تواند در طی چند ماه به بالاترین ظرفیت تولید خودش برسد.

وی اضافه کرد، باید این موضوع را درنظر بگیریم که به هر حال زمانی که قیمت نفت از ۱۰۰ دلار عبور می‌کند، با توجه به اینکه فرصت فروش حداقل یک میلیون بشکه نفت بیشتر برای ایران ایجاد می‌شود، می‌توانیم بازیکر بزرگ در منطقه خودمان باشیم و امتیازات خیلی خوبی را بگیریم.

تأثیر تحریم نفتی روسیه بر بازار سرمایه ایران

قیمت کالاها در جهان، فشار زیادی را به منابع ارزی وارد خواهد کرد.

وی تأکید کرد: درست است که درآمدهای ارزی ایران افزایش پیدا می‌کند، اما دو اتفاق یکی افزایش انتظارات و دیگری افزایش

قیمت‌ها در اقلام مورد نیاز کشور ازجمله کامودیتی‌ها، فلزات گران‌بها، فولاد و... افتاده است. با وجود همه اینها و درنظر گرفتن تورم و نقدینگی انتظار آنجانی‌ای از اثرگذاری نرخ دلار در بازار سرمایه وجود ندارد.

وی تصریح کرد: به‌عبارت دیگر هر چقدر در تحلیل‌ها به کاهش، بها دهیم و دو برابر آن به افزایش قیمت، به‌نظرم این دو اثر یکدیگر را خنثی می‌کنند و به همین دلیل نرخ دلار تأثیر چندانی در بازار سرمایه نخواهد داشت.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: در مجموع انتظاری عجیب و غریبی از بازار سرمایه وجود ندارد، چراکه سایر بازارها کنترل خواهند بود، یعنی احتمالاً هم در بازار ارز و هم در مورد تورم شاهد کنترل خواهیم بود و به دلیل بهبود ارتباط ایران با جهان دیگر تورم ۵۰ درصدی را نخواهیم داشت. بر این اساس نباید از بازار سرمایه حداقل در ۶ ماهه اول سال ۱۴۰۱ انتظار داشت.

